

státu též zejména vůči osobám, které vyslýchá soud ve vlastní věci jejich pod přísahou; zavazuje se taková osoba v přísaze výslovně k udání pravdy. Na tomto právu doznává stát nutně újmy jednáním, přičicím se ustanovení Šu 199 písm. a) tr. zák. Ochrana práva trestním zákonem a trestnost pachatelova za úmyslné jeho porušení nezávisí na tom, zda jsou či nejsou tu předpoklady, za nichž straně dle procesního a exekučního řádu může být přísaha uložena (výpověď pod přísahou na ní žádaná). Zda tu jsou předpoklady pro uložení přísahy, o tom rozhoduje soud, nikoliv strana, tím dotčená. Má-li strana za to, že ony předpoklady tu nejsou, nechť se domáhá nápravy stížností na soud vyšší stoly, pokud to přípustno. Nečiní-li tak, nedojde-li k úspěchu nebo nepřipouští-li zákon stížnost a je-li straně takto právoplatně uloženo, by přísahu vykonala (pod přísahou vypovídala), jest se jí podřaditi soudnímu příkazu nebo snášeti následky neposlušnosti, a, rozhodne-li se k vykonání přísahy, zdržeti se všeho, co porušuje ono právo státu a tím i předpisy trestního zákona. Nelzeť nad rozhodnutí soudů stavěti úsudek stran a připustiti, by straně bylo volno, by pro skutečné nebo domnělé porušení předpisů formálního práva (procesního, exekučního) soudem sama porušila předpisy hmotného práva trestního. Proto nezáleží na tom, že bylo vyjevovací řízení zavedeno, aniž tu byly předpoklady Šu 47 ex. ř., kdyžť usnesení okresního soudu, jímž bylo stěžovateli uloženo, by předložil seznam o jmění a potvrdil jeho správnost přísahou, vešlo v moc práva, jelikož si obžalovaný do něho nestěžoval a tím podrobil se příkazu exekučního soudu.

Čís. 1677.

Jde o zločin podle Šu 199 d) tr. zák., nikoliv o přestupek Šu 320 f) tr. zák., padělal-li exekuční orgán stvrzenku poštovního úřadu o zaslání peněz a předložil ji soudu, by zakryl ztrátu peněz.

(Rozh. ze dne 20. června 1924, Zm I 282/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 15. března 1924, jímž obžalovaný uznán vinným místo zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. d) tr. zák. pouze přestupkem podle Šu 320 písm. f) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, by věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Proti rozsudkovému výroku, jímž jednání obžalovaného, stíhané veřejnou obžalobou jako zločin podvodu ve smyslu §§ 197, 199 d) tr. zák., podřaděno bylo jen skutkové podstatě přestupku podle Šu 320 f) tr. zák., uplatňuje zmateční stížnost důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a) Šu 281 tr. ř. Výtku zmatku čís. 5 je zřejmě neodůvodněna. Zmateční stížnost namítá, že rozsudkový výrok je sám s sebou v rozporu, ježto neshledává v jednání obžalovaného úmyslu podvodného, ač prý sám

praví, že se mu jednalo o zakrytí jeho činu, tedy o oklamání soudu. Nemůže býti nejmenší pochybnosti o tom, že tímto »činem« miní zmateční stížnost čin trestný, totiž zločin zpronevěry, pro nějž obžalovaný byl vedle zločinu podvodu veřejnou obžalobou stíhán. V rozsudkových důvodech se sice uvádí, že obžaloba klade obžalovanému vedle zločinu zpronevěry za vinu zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., spáchaný tím, že veřejnou listinu, totiž stvrzenku poštovního úřadu v L., padělal, aby tuto zpronevěru zakryl a že takto uvedl soud v omyl, naproti tomu soud, uvěřiv dle rozsudkových důvodů obžalovanému, že 1.000 Kč nezpronevěřil, nýbrž že 2.000 Kč ztratil, dospěl k přesvědčení, že onu stvrzenku padělal obžalovaný jen z nepředloženosti za tím účelem, aby svoji neopatrnost a nedbalost zakryl (a objevení její oddálil). Je na bíledni, že touto neopatrností (nedbalostí) miní rozsudek jen ztrátu peněz obžalovaným, tedy nikoli nějaký jeho čin, zejména čin trestný, který zřejmě na mysli má zmateční stížnost. Za tohoto stavu věci nemůže arci o vnitřním rozporu rozsudku býti řeči.

V právu je naproti tomu zmateční stížnost, pokud, dovolávajíc se důvodu čís. 9 a) — správně čís. 10 — §u 281 tr. ř., namítá, že rozsudek při řešení otázky, které z obou skutkových podstat — § 199 d), či 320 f) tr. zák. — podřadí jest rozsudkem zjištěné, obžalovaným předsevzaté, padělání veřejné listiny, vychází z mylného právního názoru, že se ke skutkové podstatě zločinu podvodu vyžaduje úmysl, poškoditi někoho majetkově. Že rozsudkový výrok, proti němuž námitka směřuje, je skutečně zbudován na právě uvedeném názoru, je z rozsudkových důvodů zcela nepochybně zjevno. Nálezací soud dle nich uvěřil obžalovanému, že neměl v úmyslu Dra Josefa K-a, pokud se týče Václava Z-ho, poškoditi. Přesvědčení nálezacího soudu, že obžalovaný neměl úmyslu poškozovacího, nasvědčují dle rozsudkových důvodů jednak poznámka, připojená jím na oznámení, že zájem nebyl vykonán, určeném pro vymáhacího věřitele: »oněch 1.000 Kč zašlu určitě na 1./4.«, jednak dopisy, zaslané obžalovaným Dru K-ovi, v nichž slibuje zaplacení, konečně přípis Dra K-a ze dne 2. ledna 1924, dle něhož obžalovaný oněch 1.000 Kč zaplatil. Ze všeho je patrné, že, odůvodněn-li rozsudkový výrok, o který jde, v rozhodovacích důvodech úvahou, že zákon předpokládá při podvodu úmysl poškozovací, jehož však v tomto případě dle názoru nálezacího soudu není, miní tím nálezací soud právě jen úmysl poškoditi jiného na jeho majetku. Rozsudek však při tom přehlíží, že veřejnou obžalobou kromě jednání, pro něž byla na obžalovaného vznesena obžaloba ve směru zločinu zpronevěry, bylo nezávisle na tomto jednání a samostatně stíháno jako zločin podvodu obžalovaným předsevzaté padělání veřejné listiny, jímž jakožto předstíráním a jednáním listivým uvedl obžalovaný podle obžaloby soud v omyl, jímž stát měl utrpěti škodu na svém právu vykonávati spravedlnost. Že i toto právo státu je předmětem ochrany podle §§ 197, 199 d) tr. zák., je zjevno již z doslovu §u 197 tr. zák., kde se mluví o »omylu, jímž někdo, budiž to stát, obec, nebo jiná osoba na svém majetku, nebo na jiných právech škodu utrpěti má«, a kde se jako pohnůtky činu vedle zjištěnosti a úmyslu, aby někomu zjednána byla proti zákonu nějaká výhoda, tedy vedle pohnůtek, předpokládajících z pravidla úmysl, způsobiti

škodu majetkovou, uvádí také náruživost a vůbec jakýkoli úmysl vedlejší, tedy i takový, který k přivodění škody na majetku nesměřuje. Správnosti právního hlediska, zde právě vytčeného, nasvědčují dále předpisy Šu 199 a), b), d) tr. zák., neboť jimi stanovené skutkové podstaty zločinu podvodu nevyžadují buď vůbec, nebo ne bezpodmínečně, by jednání provázeno bylo úmyslem, způsobiti škodu právě na majetku.

Rozsudek ostatně, jak již z předchozích úvah na jevo vychází, opačného právního názoru výslovně nehlásá; právní omyl, jímž je stížen, spočívá vlastně v tom, že se v rozhodovacích důvodech vůbec nevyslovuje o tom, zda a na základě kterých úvah neshledal nalézací soud v činu obžalovaného onen pojmový znak zločinu podvodu podle Šu 197 tr. zák., který obžaloba spatřuje v jeho úmyslu, poškoditi stát na jeho právu vykonávati spravedlnost. Připomenouti dlužno, že tohoto úmyslu nevyklučovala by ani skutečnost, zjištěná rozsudkem, že obžalovaný padělal stvrzenku jen ze strachu před nepříjemnostmi v úřadě a z nepředloženosti a za tím účelem, by zakryl svoji neopatrnost (nedbalost) a oddálil její objevení. Jednak nepřichází ani onen strach před nepříjemnostmi, ani ona nepředloženost naprosto v úvahu jako okolnost, která by mohla vyloučiti přičitatelnost jednání obžalovaného jako zločinu, jednak mají tyto okolnosti stejně jako shora dle rozsudku naznačený účel jednání toho význam pouze jako pohnutky, které však zejména vzhledem k doslovu Šu 197 tr. zák. s pojmem zločinného úmyslu pachatelova zaměřovati je právně pochybeno. Zmateční stížnost vytýká rozsudku právem, že si při právním posuzování jednání obžalovaného počíná právě naznačeným právně mylným způsobem, při čemž sama správně dovozuje, že jako úmysl obžalovaného, poškoditi stát na jeho právu, vykonávati spravedlnost, bdíti zejména nad řádným uspokojením vymáhajícího věřitele, přichází v úvahu jeho úmysl, uvést soud v přesvědčení (ovšem mylné), že exekuce byla řádně provedena a že peníze, dlužníkem na vymáhanou pohledávku zaplacené, byly odvedeny vymáhajícímu věřiteli, a to i v tom případě, šlo-li obžalovanému, jak zjišťuje rozsudek, jen o oddálení odkrytí jeho neopatrnosti (nedbalosti), zavinivší ztrátu peněz. Bylo proto zmateční stížnosti v rozsahu právě naznačeném vyhověti a rozsudek ve výroku, proti němuž námitka směřuje, zrušiti jako zmatečný dle čis. 10 Šu 281 tr. ř. Ve věci samé rozhodnouti nebylo zrušovacímu soudu možno, neboť v rozsudku, ani v jeho rozhodovacích důvodech není zjištěno, zda byl si obžalovaný vědom toho, že jeho činem může stát na výkonu onoho svého práva utrpěti škodu, nehledě ani k tomu, že, jak patrné z hořejších úvah, ani jeho úmysl, směřující k tomuto poškození státu, ba ani úmysl uvést stát lstivým jednáním a předstíráním v omyl, není v rozsudku zjištěn způsobem, vylučujícím jakoukoli pochybnost. Nezbylo tudíž než odkázati věc dle Šu 288 čis. 3 tr. ř. na soud první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Čís. 1678.

»Zažalování« ve smyslu Šu 530 tr. zák. je každý projev u příslušného soudu (trestní oznámení, soukromá obžaloba), jímž se žádá, by